

POŽIŪRIS Į GENETIŠKAI MODIFIKUOTUS PRODUKTUS IR JŲ VARTOJIMĄ

Reprezentatyvi gyventojų apklausa (N = 1007)

2004 m. rugsėjo 9-12 d.

Tyrimas atliktas
LR Vyriausybės kanceliarijos
užsakymu

1. Tyrimo metodika

- ◆ **Tyrimo laikas:** 2004 m. rugsėjo 9 – 12 d.
- ◆ **Respondentų skaičius:** N = 1007
- ◆ **Tyrimo objektas:** 18 metų ir vyresni Lietuvos gyventojai
- ◆ **Apklauso būdas:** interviu respondento namuose
- ◆ **Atrankos metodas:** daugiapakopė, tikimybinė atranka. Respondentų atranka parengta taip, kad kiekvienas Lietuvos gyventojas turėtų vienodą tikimybę būti apklaustas.
- ◆ **Apklausa vyko:** Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Marijampolėje, Visagine; Švenčionių, Alytaus, Šakių, Plungės, Pakruojo, Šilutės, Šalčininkų, Kėdainių, Utenos, Tauragės ir Rokiškio rajonuose. Tyrimas vyko 18 miestų ir 58 kaimuose.

Statistinės paklaidos įvertinimas

1000 respondentų atranka duoda gana tikslų rezultatą, tačiau būtina atsižvelgti į atsirandančią statistinę paklaidą.

Pavyzdžiui, jeigu nustatyta, kad 50% žmonių pasirinko atsakymą "A", tai iš tikro su 95% tikimybe galima teigti, kad tikroji reikšmė yra tarp 47% ir 53%.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamai žmonių grupei. Pavyzdžiui, jeigu nustatyta, kad atsakymą "A" pasirinko 50% kaimo gyventojų, kurių buvo apklausta 300, tai tikroji reikšmė (su 95% tikimybe) yra tarp 44% ir 56%. Taigi, tokius rezultatus, kai analizuojamos mažos žmonių grupės, reikia interpretuoti atsargiai.

Čia pateikiama lentelė, padedanti įvertinti statistinę paklaidą:

	% 3	% 5	% 10	% 15	% 20	% 25	% 30	% 40	% 50
	97	95	90	85	80	75	70	60	50
N									
100	3.4	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10.0
200	2.4	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.0	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	1.7	2.2	3.0	3.6	4.0	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.5	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
750	1.2	1.6	2.2	2.6	2.9	3.2	3.3	3.6	3.7
1000	1.1	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.1

2. Tyrimo rezultatai

2.1. Ar Jūs žinote, kas yra genetiškai modifikuoti produktai ar organizmai (GMO)?

		N	%
1.	Taip	560	55,6
2.	Ne	447	44,4

2.2. Kiek Jūs žinote apie genetiškai modifikuotus organizmus (GMO)?

		N	%
1	Daug	36	3,6
2	Vidutiniškai	210	20,9
3	Šiek tiek	356	35,4
4	Nieko	405	40,2

2.3. Iš kokių šaltinių Jūs gaunate informaciją apie genetiškai modifikuotus organizmus (GMO)? Pasakykite apie kiekvieną informacijos šaltinį, ar Jūs gaunate informaciją apie genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) dažnai, kartais, ar negaunate.

Spauda

	N	%
1. Dažnai	110	10,9
2. Kartais	409	40,6
3. Negaunu	488	48,5

Internetas

	N	%
1. Dažnai	49	4,9
2. Kartais	81	8,1
3. Negaunu	875	87,1

Valstybės institucijų teikiama informacija

	N	%
1. Dažnai	16	1,6

2. Kartais	76	7,6
3. Negaunu	913	90,8

Laidos per televiziją

	N	%
1. Dažnai	108	10,7
2. Kartais	474	47,1
3. Negaunu	425	42,2

Laidos per radiją

	N	%
1. Dažnai	62	6,2
2. Kartais	350	34,8
3. Negaunu	594	59,0

Visuomeninės organizacijos

	N	%
1. Dažnai	10	1,0
2. Kartais	50	5,0
3. Negaunu	944	94,0

Draugai, kaimynai ir kitos asmeninės pažintys

	N	%
1. Dažnai	53	5,3
2. Kartais	209	20,8
3. Negaunu	744	74,0

2.4. Kokia forma, Jūsų manymu, turėtų būti teikiama informacija apie genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) visuomenei?

	N	%
1. Internete	56	5,6
2. Spauldoje	508	50,4
3. Per televiziją	785	78,0
4. Per radiją	240	23,8
5. Visuomeninių organizacijų pagalba	44	4,4
6. Turi informuoti valstybinės institucijos	130	12,9
7. Kita	18	1,8

2.5. Ar skaitote maisto produktų etiketes apie maisto produkto sudėtį?

	N	%
1. Visada	159	15,8
2. Dažniausiai	255	25,3
3. Kartais	274	27,2
4. Labai retai	168	16,7
5. Niekada	151	15,0

2.6. Ar renkatės perkamą maisto produktą pagal sudėtį, nurodytą jo etiketėje?

		N	%
1	Taip	488	48,6
2	Ne	516	51,4

2.7. Ar esate parduotuvių lentynose pastebėję maisto produktus, kurių etiketėje nurodyta, kad produkto sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų (GMO)?

		N	%
1.	Taip	153	15,2
2.	Ne	852	84,8

2.8. Ar žinote, kad maisto produkto etiketėje privalo būti nurodyta, kad jo sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) (pvz., modifikuoto kukurūzų krakmolo)?

		N	%
1.	Taip	508	50,8
2.	Ne	492	49,2

2.9. Ar Jūsų nuomone, genetiškai modifikuoti organizmai (GMO) yra kenksmingi ar nekenksmingi?

Kenksmingi aplinkai

		N	%
1.	Kenksmingi	127	12,6
2.	Greičiau kenksmingi	160	15,9
3.	Greičiau nekenksmingi	124	12,3
4.	Nekenksmingi	124	12,3
9.	Nežinau	472	46,9

Kenksmingi gyvūnams

		N	%
1.	Kenksmingi	172	17,1
2.	Greičiau kenksmingi	252	25,0
3.	Greičiau nekenksmingi	75	7,4
4.	Nekenksmingi	58	5,8
9.	Nežinau	450	44,7

Kenksmingi žmogui

		N	%
1.	Kenksmingi	253	25,1
2.	Greičiau kenksmingi	240	23,8
3.	Greičiau nekenksmingi	64	6,4
4.	Nekenksmingi	44	4,4
9.	Nežinau	406	40,3

2.10. Kodėl, Jūsų nuomone, genetiškai modifikuoti organizmai (GMO) yra kenksmingi:

ATSAKO TIE, KURIE ATSAKĖ, KAD GENETIŠKAI MODIFIKUOTI ORGANIZMAI (GMO) KENKSMINGI ARBA GREIČIAU KENKSMINGI

		N	%
1.	Nes gali būti ligų priežastimi	161	32,7
2.	Nes gali turėti neigiamą poveikį ateityje	272	55,2
3.	Nes trūksta informacijos apie jų saugumą	148	30,0
4.	Kitos priežastys	4	0,8

2.11. Pareikškite savo nuomonę apie genetiškai modifikuotų (GM) maisto produktų vartojimą

Norėčiau turėti teisę rinktis

		N	%
1.	Taip	859	85,3
2.	Ne	16	1,6
9.	Nežinau	132	13,1

Nenorėčiau vartoti GM maisto

		N	%
1.	Taip	512	50,8
2.	Ne	173	17,2
9.	Nežinau	322	32,0

GM maistą vartočiau tik tada, jei būtų įrodymų, kad jis yra nekenksmingas

		N	%
1.	Taip	653	64,8
2.	Ne	148	14,7
9.	Nežinau	206	20,5

Pirkčiau GM maistą, jei jis būtų pigesnis už įprastą

		N	%
1.	Taip	195	19,4
2.	Ne	513	50,9
9.	Nežinau	299	29,7

Vartočiau GM maistą, jei jame būtų mažiau pesticidų

		N	%
1.	Taip	286	28,4
2.	Ne	400	39,7
9.	Nežinau	321	31,9

Vartočiau GM maistą, jei jis būtų skanesnis už įprastą

		N	%
1.	Taip	227	22,5
2.	Ne	473	47,0
9.	Nežinau	307	30,5

2.12. Pareikškite savo nuomonę apie genetiškai modifikuotų (GM) augalų auginimą ir gyvulių šėrimą genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) turinčiais pašarais Lietuvoje

Pritariu GM augalų auginimui Lietuvoje

		N	%
1.	Taip	156	15,5
2.	Ne	504	50,0
9.	Nežinau	347	34,5

Pritariu gyvulių šėrimui pašarais, pagamintais iš genetiškai modifikuotų organizmų

		N	%
1.	Taip	123	12,2
2.	Ne	528	52,4
9.	Nežinau	356	35,4

Pasisakau už visišką GM augalų auginimo uždraudimą Lietuvoje

		N	%
1.	Taip	413	41,0
2.	Ne	192	19,1
9.	Nežinau	402	39,9

2.13. Ar, Jūsų nuomone, vartotojas privalo būti papildomai informuojamas apie genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) turinčius produktus Lietuvos rinkoje:

		N	%
1.	Taip	896	89,0
2.	Ne	7	,7
3.	Nežinau	104	10,3

2.14. Pareikškite savo nuomonę apie genetiškai modifikuotų produktų ženklimą Lietuvoje

Genetiškai modifikuotas (GM) maistas turėtų būti paženklintas tam tikru paryškintu šriftu ar specialiu ženklu

		N	%
1.	Taip	915	90,9
2.	Ne	4	,4
9.	Nežinau	88	8,7

Genetiškai modifikuotas (GM) maistas turėtų būti parduodamas specialiuose prekybos įmonių skyriuose Lietuvoje

		N	%
1.	Taip	696	69,1
2.	Ne	154	15,3
9.	Nežinau	157	15,6

Gyvulinės kilmės maisto produktai, gauti iš gyvulių, šertų genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) turinčiais pašarais, turėtų būti ženklunami

		N	%
1.	Taip	861	85,5
2.	Ne	19	1,9
9.	Nežinau	127	12,6

